Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : D.S.C. Jansen

Zaakdossiernummer : **zk25.00713**
Documentnummer : **2025.10491**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over het Preventie- en Handhavingsplan Middelengebruik gemeente Loon op Zand 2026-2027**
Beleidsprogramma	:	**1.3 Openbare orde en Veiligheid**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding
De gemeente is op grond van de Alcoholwet (artikel 43a) verplicht periodiek een preventie- en handhavingsplan Alcohol vast te stellen. In het ter vaststelling voorliggende 'Preventie- en handhavingsplan Middelengebruik gemeente Loon op Zand 2026-2027' (hierna PHM) worden preventie en handhaving met elkaar verbonden. Omdat naast alcohol ook ander middelengebruik (roken / vapen / drugs) een aandachtspunt is binnen onze gemeente is het plan verbreed en worden deze middelen ook meegenomen.

Beslispunten
Wij stellen u voor:
1. het Preventie- en handhavingsplan Middelengebruik gemeente Loon op Zand 2026-2027 vast te stellen

Beoogd effect
Het PHM is bedoeld als richtlijn voor de activiteiten die middelengebruik onder jongeren moeten terugdringen. Uiteindelijk moet dit zorgen voor een veilige en gezonde omgeving voor jongeren om op te groeien en zich te ontwikkelen, door:
- Afname van het middelengebruik en de schadelijke gevolgen van het middelengebruik onder jongeren tot 18 jaar;
- Bewustwording over de effecten van middelengebruik;
- Verbeterde naleving van de leeftijdsgrens

Argumenten
1.1 Vaststelling van het preventie- en handhavingsplan door de gemeenteraad is een wettelijk verplichte taak
In artikel 43a van de Alcoholwet zijn de minimale eisen vastgesteld waaraan een preventie- en handhavingsplan moet voldoen. De wetgever beoogt met dit artikel te waarborgen dat gemeenten op een integrale manier werken aan het terugdringen van alcoholgerelateerde schade, met name onder jongeren.

1.2 Het Preventie- en Handhavingsplan Middelengebruik 2026- 2027 sluit aan bij de doelstellingen van verschillende landelijk en regionale akkoorden
Het Nationaal Preventieakkoord (NPA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) richten zich op het verminderen van alcoholgebruik, tabaksgebruik en drugsgebruik. Doelen zijn onder

meer een rookvrije generatie in 2040, het terugdringen van problematisch alcoholgebruik (NIX18-campagnes) en bewustwording rond drugsgebruik. Het GALA legt extra nadruk op lokale samenwerking, vroegsignalering van verslavingen en het creëren van rook- en alcoholvrije omgevingen, zoals sportkantines en scholen. Ook sluit het PHM aan bij het Integraal ZorgAkkoord (IZA/ASWA) dat ongeveer dezelfde doelstellingen heeft.

1.3 We zetten in op integraal beleid.
Om middelengebruik effectief en preventief aan te pakken is het belangrijk om integraal te werken. Dit betekent dat we de verschillende acties en activiteiten steeds meer in samenhang moeten gaan inzetten. Het veiligheidsdomein en het sociaal domein zijn niet meer los van elkaar te zien bij de bestrijding van deze problematiek. De verbinding tussen handhaving en preventie vraagt om een continue samenwerking. We stellen daarom een kernteam in dat bestaat uit beleid en uitvoering van zowel het veiligheids- als het sociaal domein. Ook is het van belang de ambities die in dit plan vastgesteld zijn continu onder de aandacht te blijven houden in de bestaande structuren.

1.4 Het beleid richt zich op een kwetsbare, maar meest kansrijke groep.
We willen jongeren de kans geven zo gezond mogelijk op te groeien. Middelengebruik onder de 18 jaar draagt niet bij aan een gezonde ontwikkeling. In deze leeftijdsgroep is de kwetsbaarheid voor de schadelijke gevolgen van alcohol, tabak en drugs groot. Daarnaast is het makkelijker de gezonde keuze te stimuleren dan ongezonde gewoonten af te leren. Met deze focus kiezen we bovendien voor een efficiënte en effectieve inzet van de beperkt beschikbare menskracht en middelen.

1.5 Lokale stakeholders hebben meegedacht en advies gegeven over de voorgestelde aanpak.
Naast verschillende gemeentelijke afdelingen (gezondheid, veiligheid, jeugd, evenementen en vergunningverlening, toezicht en handhaving) zijn ook lokale stakeholders betrokken geweest, namelijk:

- Novadic Kentron
- R-Newt
- Epic Youth
- Buurtsportcoaches/gymdocenten
- JOGG-regisseur
- Farent
- Adviesraad Sociaal Domein
- Van Haestrecht College
- Lagere scholen
- Sportraad
- Horecavereniging
- Handhaving (BOA)
- Politie (jeugdagent)
- Veiligheidshuis
- Stichting ondernemend LOZ (SOL)

Aan bovengenoemde lokale stakeholders is een vragenlijst uitgezet. Alle uitkomsten en input is gezamenlijk besproken met het projectteam en verwerkt tijdens diverse werksessies. Eveneens de concept-versie van het preventie- en handhavingsplan is gedeeld met de inputgevers. De geleverde feedback hierop is dienvolgens verwerkt. Als laatst heeft aparte afstemming met de Adviesraad Sociaal domein voor het opstellen van de formele adviesbrief.

Kanttekeningen

1.1 Het voorgaande plan was van kracht tot en met 2018

In de tussentijd is er geen geactualiseerd preventie- en handhavingsplan Alcohol van kracht geweest.

1.2 Het preventie- en handhavingsplan middelengebruik wordt niet gelijktijdig met de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vastgesteld.
De Alcoholwet verplicht de gemeenteraad om het preventie- en handhavingsplan gelijktijdig met de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vast te stellen. In onze regio is ervoor gekozen met alle gemeenten samen een Regionale Nota Volksgezondheid op te stellen, deze is in onze gemeente op 14 december 2023 vastgesteld door uw gemeenteraad. En heeft een looptijd tot en met 2027. Om vanaf 2028 weer gelijktijdig op te trekken, is de looptijd van het huidige PHM gelijkgetrokken met de Regionale nota Volksgezondheid. Dit geeft ons tevens de mogelijkheid om in de twee jaar goed te evalueren en eventueel bij te stellen naar de opvolgende periode.

Financieel

Er zijn geen financiële consequenties.
Naast onze gemeentelijke boa's, zijn er in de begroting structurele middelen beschikbaar voor het uitbesteden van toezicht en handhaving op de Alcoholwet.
Voor preventieve activiteiten zijn middelen beschikbaar vanuit de specifieke uitkering (SPUK) GALA en het integraal zorgakkoord (IZA) / (AZWA) Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord. Hiervoor wordt verwezen naar het raadsvoorstel over het gezondheidsbeleid in de nieuwe Regionale nota publieke gezondheid Midden-Brabant 2024-2027.

Voortgang

We doen als gemeente zowel op handhaving als op preventie al heel veel in de bestaande structuren. Alcohol- en middelengebruik is weliswaar een heel belangrijk thema, maar niet het enige thema om onze inwoners gezond en gelukkig te houden. Daarom kiezen we ervoor om geen apart uitvoeringsprogramma op dit thema op te stellen, maar het te integreren in de al bestaande werkgroep gezonde leefstijl, het MDO Veiligheid, het uitvoeringsprogramma Handhaving en het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein.

Om het effect van afzonderlijke handhavings- of preventieve interventies te versterken, is het van belang deze zoveel mogelijk in samenhang in te zetten. De verbinding tussen handhaving en preventie vraagt om een continue samenwerking. We stellen daarom een kernteam in dat bestaat uit beleid en uitvoering van zowel het veiligheids- als het sociaal domein. Ook is het van belang de ambities die in dit plan vastgesteld zijn continu onder de aandacht te blijven houden in de bestaande structuren.

Kritisch evalueren is een belangrijk onderdeel van dit Preventie- en handhavingsplan. Om de kwaliteit van onze aanpak hoog te houden en waar nodig tijdig bij te stellen, is het van belang dat het kernteam halfjaarlijks kijkt naar de voortgang op de doelstellingen uit dit plan in de bestaande structuren.

Communicatie

Zoals wettelijk verplicht zal deze beleidsnota na vaststelling gepubliceerd worden.

Bijlagen

1. Preventie- en Handhavingsplan Middelengebruik 2026-2027 (2025.15300)
2. Adviesbrief Adviesraad Sociaal domein (2025.15154)
3. Reactie op adviesbrief Adviesraad Sociaal Domein (2025.15299)

Het college van burgemeester en wethouders;

de secretaris,	de burgemeester,
C.A. de Haas	D.S.C. Jansen

Ontwerpbesluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 september 2025, nummer. ZK25.00713

b e s l u i t :
1. het Preventie- en handhavingsplan Middelengebruik gemeente Loon op Zand 2026-2029 vast te stellen

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van Raadsbesluit d.d. (wordt ingevuld door Griffie).

De raad voornoemd,

voorzitter, griffier,